

**JANDARMA GENEL
KOMUTANLIĞI
2013 YILI SAYIŞTAY
DENETİM RAPORU**

Ađustos 2014

İÇİNDEKİLER

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ.....	1
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
DENETİM GÖRÜŞÜ	5
TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER.....	6

KISALTMALAR

ATM: Automated Teller Machine; Otomatik Para Çekme Makinesi

PTT: Posta, Telgraf, Telefon

T.C: Türkiye Cumhuriyeti

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Jandarma Genel Komutanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2013 Yılı Bütçesiyle Jandarma Genel Komutanlığına 5.843.453.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesinin %1,31'ine tekabül etmektedir.

Bütçe ödenekleri dışında;

2013 yılında kantin gelirlerinden gerçekleşen onaylı giderler (temsil ve ağırlama giderleri, er-erbaş maddi yardım, kasko giderleri ve üst komutanlık payı) tutarı toplam; 26.024.865,96 TL'dir.

3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun hükümleri uyarınca 2013 yılı içinde tahsil edilen (2012 yılından devren gelen tutarla birlikte) toplam 1.121.188,35 TL özel gelir/özel ödenek olarak kaydedilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı 2013 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıda belirtilmiştir.

Personel Giderleri; 3.266.012.210,10 TL,

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri; 486.872.852,10 TL,

Mal ve Hizmet Alım Giderleri; 1.536.670.871,74 TL,

Cari Transferler; 2.918.249,11 TL,

Sermaye Giderleri; 154.938.296,61 TL,

İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri için ise; 5.500.000,00 TL (Milli Savunma Bakanlığına aktarılmıştır.)

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Komutanlık, mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanunun 49 ve 50 nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim

Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; *“Bu yönetmeliğin amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 117 nci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerince düzenlenecek mali tablolar ile bu tabloların şekil ve türleri belirlenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 118-135 inci maddelerinde bu tabloların “her bir kamu idaresi” esasına göre düzenleneceği; 144 üncü maddesinde muhasebe birimlerinin ve kamu idarelerinin yöneticilerinin mali raporlar ve tabloların düzenli olarak hazırlanmasından sorumlu olduğu; 136 ncı maddesinde ise ihtiyaca göre aylık üç aylık ve yıllık olarak hazırlanarak, altı aylık ve yıllık dönemler itibarıyla ilgili olduğu dönemi izleyen üç ay içerisinde Resmi Gazete de yayımlanacağı belirtilmiştir.

Komutanlığın muhasebe hizmetleri, merkezde İçişleri Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise Defterdarlık Muhasebe Müdürlükleri veya Malmüdürlükleri tarafından yürütülmektedir.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara

ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla, denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek; mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek; kaynakların etkili, ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetim, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Jandarma Genel Komutanlığı mali işlemlerini, 5018 sayılı Kanunun 49 ve 50 nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlamak zorunda olup, denetimlerin bu mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmesi hedeflenmiş olmakla birlikte;

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin, muhasebe ve raporlama sisteminin kurulması için, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslara 08.12.2013 tarih ve 28845 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan değişiklik ile eklenen geçici maddede, hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgelerden bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ve taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı

icmal cetveli dışında, düzenlenmesi gereken diğer mali raporların Sayıştaya gönderilmesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarını kapsamak üzere üç yıl ötelenmiştir.

Bu itibarla denetim, Sayıştaya sunulan bütçe giderleri ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli ile bu cetvellere esas iş ve işlemlerin mevzuata uygunluğuna yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Denetim ve inceleme çalışmaları, Komutanlığın Karargâh ve bağlı birliklerinin konuşlu olduğu yerleşim birimlerinde; Ankara'da Karargâh ve ayrıca Jandarma Eğitim Komutanlığı, Jandarma Okullar Komutanlığı, Beytepe Sosyal Tesisleri, Jandarma Bölge Komutanlığı, İl Jandarma Alay Komutanlığı ve Kantini ile Jandarma Tedarik Merkezi Komutanlığı ve Kantin Başkanlığı, Güvercinlik Sosyal Tesisleri, Van Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı, Van İl Jandarma Alay Komutanlığı ile Kantin Başkanlıkları, İzmir Jandarma Tedarik Merkezi Komutanlığı, Hatay 121. Jandarma Eğitim Alay Komutanlığı ile Kantin Başkanlığı ve Sosyal Tesisi, Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanlığı, Diyarbakır Jandarma Hava Grup Komutanlığı ve Muğla İl Jandarma Alay Komutanlığı'nın muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları yapılan Ödeme Emri Belgeleri (ÖEB) ve bunların ekinde yer alan kanıtlayıcı belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”da 08.12.2013 tarihinde yapılan değişiklikle eklenen Geçici 1 inci maddesi uyarınca, Kamu İdaresi tarafından 2013 yılına ilişkin olarak Sayıştaya sunulan bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli ile “Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde belirlenen çerçevede gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin, kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ilişkin yapılan denetimi sonucunda tespit edilen hususlar ile mali yönetim ve iç kontrol sistemlerine ilişkin değerlendirmeler “Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünde gösterilmiştir. Kamu zararı iddialarına ilişkin hususlara yargılamaya esas raporda yer verilecek olup TBMM’nin bilgisine sunulacak önemde başka bir husus bulunmamaktadır.

TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1:

Bütçe geliri olarak kaydedilmesi gereken bazı taşınmazlara ait kira gelirlerinin özel gelir/özel ödenek olarak kaydedilmesi.

Jandarma Genel Komutanlığı Karargâhı ve bağlı birliklerinin konuşlu olduğu taşınmazlar (araziler, arsalar ve binalar) üzerinde bulunan ATM cihazları, postane, banka şubesi ve sigorta acentelerine kiralanılan yerler için yapılan sözleşmeler gereği tahsil edilen tutarların, özel gelir/özel ödenek şeklinde kaydedildiği belirlenmiştir.

3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun dayanak gösterilerek; Jandarma Genel Komutanlığı Karargâhı ve bağlı birliklerinin konuşlu olduğu taşınmazlar; arsa ve araziler veya binalar üzerinde bulunan ATM cihazları, postane, banka şubesi ve sigorta acentelerine kiralanılan yerler/odalar için yapılan sözleşmeler gereği tahsil edilen tutarların, özel gelir/özel ödenek kaydı yapılarak, ertesi yıla da aktarılması ve doğrudan harcanabilmesi, 3212 sayılı Kanun'un lafzı ve ruhu ile bağdaşmamaktadır.

Bununla birlikte; 22.02.2014 tarih ve 28921 sayılı Resmi Gazete de yayınlanarak yürürlüğe giren, 6519 sayılı Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 47nci maddesi son paragrafı ile 3212 sayılı Kanun'un 2 nci maddesine;

“Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların satışı, kiralanması, mübadelesi, bedelsiz tahsisi ve hibe edilmesi bu Kanun kapsamı dışındadır. Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından yürütülen savunma ve güvenlik ile ilgili proje veya ön çalışmalarda, taşınmazlar kamu veya özel kurum ve kuruluşlara ilgisine göre İçişleri Bakanlığı veya Millî Savunma Bakanlığınca bedelli veya bedelsiz tahsis edilebilir.” hükmü eklenmiştir.

Bu Kanun değişikliği ve ayrıca, 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 13üncü maddesi (b) fıkrasında yazılı, "(Değişik: 26/5/2004-5177/36 md.) Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiralanması, trampası ve üzerinde sınırlı aynî hak tesisi, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve bu yerler için gerekli görülen hallerde kullanma izni verilmesi işlemlerini yapmak," hükmü gereği,

Jandarma Genel Komutanlığı Karargâh ve bağlı birliklerin konuşlu olduğu arsa, arazi ve binalar dâhilinde bulunan taşınmazlar, Hazine'nin özel mülkü olduğundan, bu yerlerin ATM cihazları, PTT, banka şubeleri veya sigorta acentelerine kiralanması işlemlerinin Maliye Bakanlığı birimlerince yapılması ve tahsil edilen kira gelirlerinin doğrudan bütçe geliri olarak kaydedilmesi, gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında: 22 Şubat 2014 tarihli Resmi Gazete de yayımlanan 6519 sayılı Kanununun 47'nci maddesi ile Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında

bulunan taşınmazların satışı, kiralanması, mübadelesi, bedelsiz tahsisi ve hibe edilmesinin, 3212 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkarıldığı, hizmet amaçlı yer tahsis işlemlerinin Maliye Bakanlığınca yürütülmesinin, mevcut sözleşmelerin ise kira süresi sonuna kadar devam ettirilmesinin uygun olacağını Maliye Bakanlığınca bildirildiği,

Ayrıca, konuyla ilgili olarak, 29 Nisan 2014 tarihinde, Maliye Bakanlığı koordinatörlüğünde, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığında görevli ilgili personelin katılımıyla bir toplantı gerçekleştirildiği ve Maliye Bakanlığınca ikincil mevzuat kapsamında yapılacak düzenlemelerin yayımlanmasını müteakip, uygulama birliğine esas idari düzenlemelerin yapılmasının kararlaştırıldığı,

Belirtilmektedir.

Sonuç olarak: 22.02.2014 tarih ve 28921 sayılı Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren, 6519 sayılı Askerlik Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 47'nci maddesi son paragrafı ile 3212 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde yapılan değişikliğe rağmen, Kurum ve Maliye Bakanlığı tarafından somut bir adım atılmadığı anlaşılmaktadır.

Ayrıca Kurum cevabında; 22 Şubat 2014 tarihli Resmi Gazete de yayımlanan 6519 sayılı Kanunun 47'nci maddesi ile Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların satışı, kiralanması, mübadelesi, bedelsiz tahsisi ve hibe edilmesinin, 3212 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkarıldığı belirtilmiş olmasına rağmen, bu tarihten sonra tahsil edilen kira gelirlerinin bütçe geliri olarak kaydedilip kaydedilmediği hususunda net bir ifade yer almamaktadır.

Öneri:

Bulgu metninde yer verilen mevzuat hükümleri gereği, Jandarma Genel Komutanlığı Karargâh ve bağlı birliklerin konulu olduğu arsa, arazi ve binalar dâhilinde bulunan hazine adına kayıtlı taşınmazlar hazinenin özel mülkü olduğundan, bu yerlerin ATM cihazları, PTT, banka şubeleri veya sigorta acenteleri ve benzeri özel sektör kuruluşlarına kiralanması işlemlerinin Maliye Bakanlığı birimlerince yapılması ve tahsil edilen kira gelirlerinin doğrudan bütçe geliri olarak kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 2:

Avans ve kredi kullanımında mevzuata aykırı uygulamaların yapılması.

Van İl Jandarma Komutanlığı Maliye Şube Müdürlüğüne izin ve terhis durumları belli olan askerlerin taşıma işi ile ikmal planlarında ödeneği bulunan ve süreklilik arzeden hizmet ve mal alımlarının mevzuata aykırı olarak yürütüldüğü tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun “Ön Ödeme” başlıklı 35 inci maddesinde, harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği belirtilerek avans ve kredilerin kullanılma şartları belirlenmiştir.

Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin “Ön ödeme şekilleri ve uygulaması” başlıklı 5 inci maddesinde ise avansın; işi yapacak, mal veya hizmeti sağlayacak olan kişi veya kuruluşa ödenmek üzere, doğrudan mutemede verileceği hususu düzenlenmiştir.

Yine 5018 sayılı Kanuna açıklık getirmesi amacıyla çıkartılan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğin “Genel Esaslar” başlıklı 2 nci maddesi gereği acil olmayan alımlarda normal satın alma sürecinin takip edilmesi gerektiği, bunun yanında ön ödeme uygulamasının bir alım usulü olmaması sebebiyle ön ödeme yapılacak mal veya hizmet alımlarında, alımların idarelerin tabi oldukları ihale mevzuatı hükümlerine göre yapılması, mal alındığının veya hizmetin gerçekleştirildiğinin ihale mevzuatına uygun olarak görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması zorunluluğu bulunmaktadır.

Buna göre, Van İl Jandarma Komutanlığınca izin ve terhis durumları belli olan askerlerin taşıma işi ile ikmal planlarında ödeneği bulunan, süreklilik arz eden hizmet ve mal alım iş ve işlemlerinin; 4734 sayılı Kamu ihale Kanununda öngörülen ihale usulleri ya da bir ihale usulü olmamakla birlikte aynı Kanunda düzenlenen doğrudan temin yöntemi de kullanılmadan ve böylelikle avans kullanılma şartları oluşmamasına rağmen, mutemet eliyle mevzuata aykırı bir şekilde avans kullanılması suretiyle yerine getirildiği belirlenmiştir.

Kamu idaresi cevabında: Yolcu taşıma, makine teçhizat bakım onarım ve tüketime yönelik mal ve malzeme alımları ile ilgili ödemelerin avans usulü ile yapılmasının sebebi olarak; devamlı operasyonel faaliyetler icra edilmesi, her ne kadar terhis dönemlerinde personel sayısı bilinse de diğer intikallerde kaç kişinin, ne zaman ve nereye geleceğinin bilinmemesi, elektrik akımlarının devamlı değişkenlik göstermesinden dolayı elektrikli aletlerin sık sık bozulması ve terör, emniyet ve asayiş ihtiyaçlarının devamlı ve kısa sürede karşılanabilmesi için ihtiyaç duyulan araç ve malzemelerin sürekli faal halde bulundurulması zorunluluğundan dolayı, avans yönteminin kullanıldığı,

Belirtilmiştir.

Sonuç olarak: Ön ödeme uygulamasının bir alım usulü olmaması nedeniyle ön ödeme yapılacak mal veya hizmet alımlarının, idarelerin tabi oldukları ihale mevzuatı hükümlerine göre yapılması, malın teslimi veya hizmet ifasının sözleşme hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin ihale mevzuatına uygun olarak görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması gerekmektedir.

Van İl Jandarma Komutanlığınca 2013 yılı için yapılan toplam avans tutarı 1.473.203,73 TL, bulguda konu edilen Yolcu Taşıma, Makine Teçhizat Bakım Onarım ve Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları için toplam kullanılan avans miktarı ise 1.166.062,66 TL' dir.

Kamu kurumlarının mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Kanunda sayılan ihale usullerinden olmamakla birlikte, idarelerin ihtiyaçlarını kısa zamanda ve efektif olarak giderebilmesi için Kanunun 22'nci maddesinde belirtilen hallerle sınırlı olmak kaydıyla kullanabilecekleri Doğrudan Temin yöntemi mevcuttur.

Kamu İdaresi cevabında, her ne kadar terör, emniyet ve asayiş gibi ihtiyaçların devamlı ve kısa sürede karşılanabilmesinin zaruretine değinmiş olsalar da, 2013 yılı için Van'da ve alımların yapıldığı yerlerde alımları avans şeklinde alma zorunluluğu doğuracak ciddi bir olay veya bulgu ile alakalı somut bir gerekçe veya belge ileri sürememişlerdir. Zira bahse konu mal alımları rutin olarak her yıl yapılmakta, askeri personel her yıl bir yerden bir yere taşınmakta, elektrik kesintileri de her yıl yaşanmaktadır. Bunun yanında alımların Doğrudan Temin yöntemiyle yapılması durumunda mal veya hizmetin tedarik edilmesi hızlı bir şekilde gerçekleştirilebilecekken, bütçe kaynaklarından belirli miktarda parasal meblağı önceden çekip, ay sonuna kadar istenilen biçimde kullanılabilmesine imkân tanıyan bir uygulama olan avans işleminin, bu şekilde uygulanmasının, istismara açık bir durum olduğu değerlendirilmektedir.

Öneri:

Kamu idaresi, mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini öncelikle 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre gerçekleştirmeli, Kanunda sayılan ihale usullerinden olmamakla birlikte, ihtiyaçlarını kısa zamanda ve efektif olarak giderebilmesi için Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen hallerle sınırlı olmak kaydıyla Doğrudan Temin yöntemini tercih etmeli, ilgili mevzuatında yazılı koşullara uygun biçimde olmak ve çok istisnai hallerde kullanılmak şartı ile avans ödemesi ile işlemler gerçekleştirilmelidir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06100 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>